

NACKA TINGSRÄTT
Miljödomstolen

DOM
2009-09-21
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr M 4022-09

KLAGANDE

1. Daniel Andersson
Box 4053
311 04 Glommen

2. Jan Andersson
Mäster Nils väg 18
311 35 Falkenberg

3. Dan Johansson
Box 4382
311 04 Glommen

4. Roland Johansson
Box 4097
311 04 Glommen

5. Lars Svensson
Box 4106
311 04 Glommen

Ombud för 1 – 5:

Sveriges Fiskares Riksförbund, avd 9, Halland
c/o Viking Bengtsson
Valabergets väg 52
439 64 Frillesås

MOTPART

Falkenbergs kommun
Nygatan 34
311 80 Falkenberg

Ombud: Advokat Johan Rappmann
Advokatfirman Glimstedt AB
Box 2259
403 14 Göteborg

MOTPART ENLIGT 7 a § FÖRVALTNINGSPROCESSLAGEN

Naturvårdsverket
106 48 Stockholm

ÖVERKLAGAT BESLUT

Naturvårdsverkets beslut den 21 juli 2009 i ärende nr 523-3339-09 RM, se bilaga 1

Dok.Id 156302

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: nacka.tingsratt@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00

SAKEN

Dispens från dumpningsförbudet

DOMSLUT

Med upphävande av Naturvårdsverkets beslut avslår miljödomstolen Falkenberg kommuns ansökan om dispens från förbudet mot dumpning.

BAKGRUND

Efter ansökan av Falkenbergs kommun gav Naturvårdsverket i det överklagade beslutet kommunen tillstånd att dumpa högst 80 000 kubikmeter (fast mått) muddermassor på en plats 10 nautiska mil sydväst om Falkenbergs hamn. Beslutet förenades med villkor avseende bl.a. föroreningshalt.

YRKANDEN M.M.

Naturvårdsverkets beslut har överklagats av Dan Johansson, Lars Svensson, Roland Johansson, Daniel Andersson och Jan Andersson (klagandena). De har yrkat att den medgivna dispensen ska upphävas och har till stöd för sin talan anfört sammanfattningsvis följande.

Dumpningsförbudet i miljöbalken bör som regel efterföljas och inte som i dag och tidigare närmast regelmässigt och rättsvidrigt undanröjas genom ett dispensförfarande. Att anföra ekonomiska eller tekniska skäl för fortsatt havsdumpning av muddermassor med så högt föroreningsinnehåll att de inte exempelvis får spridas på jordbruksmark utan måste omhändertas i slutna deponier kan inte anses förenligt med modern miljövard eller de nationella miljömålen. De aktuella muddermassornas föroreningsinnehåll är endast till ringa del känt men massorna kommer från ett vattenområde som bl.a. utnyttjas för hamn- och varvsverksamhet och där sannolikheten är mycket hög att muddermassorna även har ett stort innehåll av anrikningsbara och/eller toxiska miljögifter.

Dumpningen avses ske inom ett vattenområde där det enligt Sveriges Fiskares Riksförbund (SFR) och tillfrågad sedimentologisk expertis inte förekommer ackumulationsbottnar utan istället transportbottnar. Dumpningsmassorna och deras föroreningsinnehåll riskerar därmed att spridas över betydande delar av Kattegatt. Långsiktigt föreligger därför betydande risk för skada genom anrikningseffekter av miljögifter i skaldjuren i området. På kort sikt (minst något eller några år) kommer dumpningen med stor sannolikhet att medföra skada i den marina miljön för havskräfta, platt- och torskfiskar. Vidare har ingen bedömning gjorts av effekterna av havsströmmar och våginducerad erosion på sedimenten eller på de dumpade muddermassorna. Utifrån vinddata och stryklängd (fetch) kan den våginducerade

erosionen och resuspensionen på sediment/dumpningsmassor inom aktuellt vattenområde beräknas nå ned till vattendjup av cirka 40 m. I detta perspektiv är föreslagen dumpningsplats således olämplig för dumpning av muddermassor.

Aktuellt dumpningsområde ligger ca 1 km söder om nuvarande riksintresseområde för fiske, dvs. i ett av Kattegatts viktigaste vattenområden för yrkesfisket. Området utgör vidare ett betydande lek- och uppväxtområde för torsk och andra arter och ligger dessutom i den del av Kattegatt som nyligen dessutom av Sveriges och Danmarks regeringar utsetts till fredningsområde till skydd för torsk. Beräkningar visar att 80–90 procent av torskens tidigare lekområden i Kattegatt är utslagna och området utanför Falkenberg är nu det enda kvarvarande betydande lekområdet för torsken. Den absolut dominerande målarten för yrkesfisket i Kattegatt är havskräfta, vilken fiskas året om med s.k. ristetrål. Det aktuella dumpningsområdet ligger mitt i det viktigaste havskräftområdet för det trålfiske som bedrivs från i huvudsak Glommen men även Träslövsläge och periodvis från ett flertal danska hamnar. Dumpning av muddermassor med överlagringar och störningar av havskräftbottnarna kommer att innebära allvarliga och återkommande störningar av havskräftsamhället i området och därmed även möjligheterna att bedriva ett rationellt fiske. De halländska hamnarna i Halmstad, Falkenberg och Varberg bör istället utreda ett landlokaliserat och miljömässigt acceptabelt omhändertagande av muddermassorna.

Falkenbergs kommun (kommunen) har motsatt sig ändring av det överklagade beslutet och har i sin tur framställt yrkande om att miljödomstolen ska förordna om omedelbar verkställighet av Naturvårdsverkets beslut. Till stöd för sin talan har kommunen åberopat vad som tidigare anförts i ärendet med i huvudsak följande komplettering.

För det fall muddring och dumpning inte kan genomföras under detta år, förefaller det sannolikt att ytterligare inskränkningar i fartygstrafiken i hamnen kan behöva tillgripas. Ramfritt djup kan ytterligare behöva begränsas, något som kommer att drabba verksamheterna i hamnen. Uppgrundningarna har skett på väsentligt kortare tid än tidigare, vilket inte har kunnat förutses av kommunen. Inhämtande av

tillstånd och dispens har varit tids- och resurskrävande och kommunen har därför kommit i tidsnöd, trots att den så snart uppgrundningarna uppdagades har gjort stora ansträngningar för att erhålla dispens i god tid.

Avseende mudderdeponins påverkan på torsken har utförliga redogörelser gjorts tidigare i ärendet. Tippningsplatsen ligger visserligen i närheten av ett område som utgör riksintresse för fiske men den valda platsen, liksom villkor om tiden för utförandet, innebär att fisket av fisk inom nämnda område – eller ens i tippningsplatsens närområde – kommer att påverkas i mer än helt försumbar omfattning. Inom det nordöstra fredningsområdet för torsk, där tippningsplatsen ligger, gäller förbudet inte fiske efter havskräfta, krabba och hummer med bur. Dessutom är det mellan den 1 april och den 31 december även tillåtet att fiska med selektiva redskap som inte fångar torsk, däribland särskilda trålar. Det är således inte så att området får ligga helt fredat för torskens återväxt. Bottentrålningen efter havskräfta i området påverkar havsbotten i väsentligt större grad än den dispensgivna dumpningen av muddermassor under en kortare period då torsken inte leker och lagt ägg samt inom ett mycket begränsat område.

Den enda nämnbara påverkan som kommer att ske är påverkan på förekomst av havskräfta inom själva tippplatsen. Effekten på kräfta är med hänsyn till den snabba återkolonisationen tämligen kortvarig. De negativa effekterna blir begränsade även med hänsyn till att tippplatsen omfattar ett i sammanhanget mycket begränsat område om 0,7 km². Muddermassornas omfattning är också tämligen begränsad.

Föreliggande åtgärd – med de villkor som är förenade med dispensen – innebär högst begränsade risker för påverkan på torsken inom ett mindre område.

Kommunen har i miljökonsekvensbeskrivningar redovisat alternativa lokaliseringar, vilka prövats av Miljöprövningsdelegationen och Naturvårdsverket; havsdumpning på andra platser, landdeponi i hamnområdets närhet samt avvattnings- och landdeponering på annan plats. Beträffande havsdumpning på andra platser har kommunen och dess anlitade fackmän inte funnit någon annan lämplig deponiplats inom rimligt transportavstånd från hamnen. Torskfredningsområdet är så vidsträckt att plats utanför detta innebär så stora transportkostnader att dumpning inte är

möjlig. Utöver den betydande kostnadsökningen skulle detta även innebära en betydande ökning av utsläppen av koloxider och kväveoxider från transporterna samt en fördröjning av muddringsarbetena. Dumpning vid andra platser bedöms även ge samma miljöeffekt på havsbotten som vid den föreslagna mudderdeponin sydväst om Falkenberg. Något alternativ till dumpning till havs, ens av tillfällig art, går inte att finna. Deponering på land tar i anspråk förhållandevis stora områden. Det finns ingen etablerad och väl fungerande teknik för avvattning och stabilisering av massorna, så att marken inom ett sådant deponiområde kan användas för annan verksamhet efter deponeringen, utan sådana tekniska åtgärder är fortfarande på försöksstadiet. Landdeponering av muddermassor innebär cirka tiofalt högre kostnader än havsdeponering samt att ianspråktagen mark inte kan nyttjas på överskådlig tid.

De muddermassor som är föremål för prövning har sådana begränsade förhöjda värden att de kan anses "rena". De av Naturvårdsverket angivna gränsvärdena för föroreningshalter är i vart fall inte mindre stränga än praxis som finns på området. Muddermassorna har varit föremål för mätningar i sådan grad att mätningarna är representativa för massorna och att deras föroreningsinnehåll är väl känt.

Klagandena har bestritt kommunens yrkande om verkställighetsförordnande.

Naturvårdsverket har anfört att verket vidhåller beslutet om dispens.

DOMSKÄL

Talerätt

Av de fullmakter som klagandena har gett in i målet framgår att klagandena är fiskare med fiskerättigheter inom det område där dumpningen ska ske. De får därmed anses vara berörda av beslutet på sådant sätt att de är sakägare med talerätt.

Yttranden m.m. hos Naturvårdsverket som är av särskilt intresse

Av det yttrande från Fiskeriverket med tillhörande bilaga som getts in till Naturvårdsverket framgår huvudsakligen att den nuvarande beståndssituationen för torsken i Kattegatt är mycket allvarlig. Fiskeriverket konstaterar vidare att torsken

som art är rödlistad och klassificerad som starkt hotad samt att tillgängliga undersökningar visar att Kattegattbeståndet av torsk har sämst status av alla torskbestånd i Nordostatlanten som omfattas av EU:s återhämtningsplan för torsk. Av yttrandet framgår också att dumpningsplatsen identifierats ligga inom ett kärnområde för torsklek. Detta kärnområde har enligt Fiskeriverket de högsta tätheterna för lekfisk i Kattegatt. Platsen ligger också inom det fredningsområde för torsk som sedan den 1 januari 2009 inrättats genom överenskommelse mellan Sverige och Danmark och inom den aktuella delen av det fredade området (område 2) råder enligt Fiskeriverket fiskeförbud med torskfångande redskap under hela året. Fiskeriverket ser det därför som mycket angeläget att skydda beståndet från ytterligare mänsklig påverkan.

Länsstyrelsen och miljö- och hälsoskyddsnämnden har i yttranden till Naturvårdsverket anfört att det finns farhågor beträffande utredningen av föroreningshalten i sedimenten i det aktuella muddringsområdet.

Kommunen har bemött vad remissmyndigheterna anfört och därvid anfört att det är okänt hur en förändring av bottenstrukturens egenskaper påverkar valet av lekplats. Någon påverkan på äggen sker enligt kommunen inte överhuvudtaget då de är pelagiska. Det är enligt kommunen inte vetenskapligt underbyggt att förändringar av botten skulle påverka torskleken. Kommunen pekar också på att det i dag sker bottenpåverkande trålning i området. Avseende grumling anför kommunen att med de ackumulationsförhållanden som råder kommer effekten av grumlingen att bli kortvarig. Slutligen pekar kommunen på att dumpning endast kommer att ske av massor med så begränsade förhöjda värden att de kan anses ”rena”.

Miljödomstolens bedömning

Vad miljödomstolen har att pröva i målet är om den begärda dumpningen kan ske utan att olägenhet för människors hälsa och miljön uppstår. Att blotta risken för en olägenhet ska beaktas är en grundläggande princip inom miljörätten. Av detta följer att en verksamhet inte ska medges om det finns en mer än försumbar risk att verksamheten kan medföra skador eller olägenheter för miljön, trots att verksamhetsutövaren vidtar förebyggande åtgärder och försiktighetsmått. Syftet

med principen är sålunda att förebygga inte enbart säkert förutsebara utan också möjliga skador och olägenheter på miljön. Vid osäkerhet om en verksamhets följder på miljön ska med andra ord alltid det mer säkra alternativet väljas före det osäkra. Principen innebär i detta fall att dumpning inte ska tillåtas om det finns en icke försumbar risk att dumpningen kan skada den omkringliggande miljön.

Det är den som söker tillstånd som enligt nämnda försiktighetsprincip ska visa att dumpningen får ske. Det ska också beaktas att dumpning som huvudregel är förbjuden och att ett tillstånd utgör ett undantag från denna regel.

Som refererats ovan ska dumpningen ske inom ett område med ett mycket högt skyddsvärde där det i nuläget finns en osäkerhet om vad olika störningar kan få för verkningar på det hotade torskbeståndet. Detta måste väga tungt vid bedömningen av om dumpning ska tillåtas och innebära att höga krav måste ställas på de verksamhetsutövare som vill vidta åtgärder i området.

Både klagandena och remissinstanserna har haft synpunkter på lämpligheten i att dumpa muddermassor på den valda platsen. Kommunens ansökan utgår från att den botten där massorna ska dumpas är en ackumulationsbotten där massorna inte sprids vidare. Till stöd för detta har hänvisningar skett till en utredning av Sveriges geologiska undersökning (SGU). Vidare utgår kommunens ansökan från att massorna har relativt låg föroreningshalt. Klagandena har emellertid ifrågasatt bottenstrukturen, risken för sedimentspridning och föroreningshalten. Även miljö- och hälsoskyddsnämnden och länsstyrelsen har haft synpunkter på föroreningshalten. De synpunkter som lämnats från klagandena och myndigheter går inte att bortse från. Naturvårdsverket har visserligen förenat beslutet med vissa villkor avseende undersökningar och föroreningshalt. Miljödömsstolen finner dock med hänsyn till vad som anförts att det i målet finns en osäkerhet avseende vad en eventuell dumpning kan få för konsekvenser för miljön i allmänhet och torskbeståndet i synnerhet. Vid sådant förhållande finner miljödömsstolen att de osäkerheter som kvarstår får anses medföra att kommunen inte visat att risken för att dumpningen kan skada den omkringliggande miljön endast är försumbar. Naturvårdsverkets beslut ska därför upphävas.

Vid denna utgång har kommunens yrkande om verkställighetsförordnade förlorat aktualitet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2

Överklagande senast den 12 oktober 2009. Prövningstillstånd krävs.

Johan Svensson

Bengt Jonsson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Johan Svensson, ordförande, och miljørådet Bengt Jonsson. Föredragande har varit beredningsjuristen Anna-Pia Johansson.

SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

Emma Colleen
Tel: 08-698 15 42
emma.colleen
@naturvardsverket.se

BESLUT
2009-07-21 Dnr 523-3339-09 Rm

NACKA TINGSRÄTT
Enhet 3
INKOM: 2009-08-11
MÅLN: M 4022-09
AKTBIL: 3
NACKA TINGSRÄTT

☒ A	KOPIA
☐ R	
Ärendet	Föredr sign
☐ avslutas ej	sign
☒ avslutas	
2009-08-11	JCC

Falkenbergs kommun
Kanslienheten
Lars Johansson
311 80 Falkenberg

Ink 2009-08-11
3M 4022-09
Akt.....
Aktbil.....3

Dispens från bestämmelser om förbud mot dumpning av avfall, sydväst om Falkenbergs hamn, Falkenbergs kommun, Stadsbyggnadskontoret.

Beslut

Naturvårdsverket meddelar Falkenbergs kommun, Stadsbyggnadskontoret, dispens från bestämmelser om förbud mot dumpning av avfall.

Dispensen avser dumpning av högst 80 000 m³ (fast mått) muddermassor på en plats 10 nautiska mil sydväst om Falkenbergs hamn enligt nedan angivna koordinater.

Dumpning får endast utföras under perioden 1 oktober – 30 november 2009.

Tabell 1. Koordinater dumpningsplats (WGS 84)

Dumpningsplats	
Latitud	Longitud
56° 45,33	12° 18,00
56° 44,67	12° 18,00
56° 44,67	12° 17,43
56° 45,33	12° 17,43

Villkor

För dispensen gäller följande villkor:

1. Om inte annat framgår av övriga villkor, ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden angivit i ansökningshandlingarna eller i övrigt åtagit sig i ärendet.
2. Kompletterande sedimentundersökningar avseende föroreningar ska utföras i minst tre provtagningspunkter i den norra delen av området, för att utesluta att massor med föroreningar över klass 5 eller TBT-halt > 100 µg/kg TS omfattas av dumpningsmassorna.
3. Om muddermassorna visar mycket stor avvikelse eller mycket hög halt, klass 5ⁱ får massorna inte dumpas utan tillsynsmyndighetens godkännande.
4. Endast massor med lägre halt tributyltenn (TBT) än 100 µg/kg TS får dumpas. Kommunen ska i samråd med tillsynsmyndigheten ta fram riktlinjer för hur och i vilken omfattning mätningar av halten TBT i massor ska utföras.
5. Dumpning får inte ske till mindre djup än 33 meter. Bottens karaktär av ackumulations- och mjukbotten ska bibehållas. Muddermassorna ska spridas jämnt över dumpningsområdet.
6. Transport av muddermassor till området får endast ske i täta, bottentömmande pråmar/fartyg.
7. Dumpningsområdet ska sjömätas och information lämnas till Sjöfartsverket efter varje genomförd dumpningsomgång.
8. Dumpning av muddermassor får endast ske under perioden den 1 oktober till och med den 30 november.
9. Inför varje dumpningsomgång ska en plan upprättas och loggbok ska föras över dumpningen.
10. Kontrollprogram ska upprättas efter samråd med Länsstyrelsen och Fiskeriverket och inges till tillsynsmyndigheten senast när tillståndet tas i anspråk. I kontrollprogrammet ska bl.a. ingå bottenfaunaundersökningar och grumlingsmätningar vid dumpningen.

Övrigt

Naturvårdsverket gör ingen prövning av frågan om rådighet över vattenområdet. Detta beslut befriar inte sökanden från krav på att inhämta medgivande från ägaren till vattenområdet eller från eventuella krav på att söka tillstånd för vattenverksamhet, enligt 11 kap miljöbalken.

Bakgrund

Enligt 15 kap 31 § miljöbalken får avfall inte dumpas inom Sveriges sjöterritorium. Enligt 15 kap 33 § samma lag får regeringen eller den myndighet

ⁱ Naturvårdsverkets bedömningsgrunder, Kust och Hav 4914, tabell 30,34 och 37

regeringen bestämmer besluta om dispens i det enskilda fallet. Detta gäller under förutsättning att avfallet kan dumpas utan olägenhet för människors hälsa och miljön. Regeringen har i 46 § avfallsförordningen bestämt att Naturvårdsverket är den myndighet som prövar dispens från dumpningsförbudet.

Falkenbergs kommun, Stadsbyggnadskontoret har inkommit till Naturvårdsverket med en ansökan om dispens avseende dumpning av avfall.

Av ansökan framgår att

Ansökan avser dumpning av 80 000 m³ (fast mått) muddermassor som uppkommer genom underhållsmuddring av Falkenbergs hamn. Dumpningsplatsen är belägen 10 nautiska mil sydväst om Falkenbergs hamn.

Länsstyrelsens miljöprövningsdelegation har den 11 december 2008 meddelat Falkenbergs kommun tillstånd till dumpning av maximalt 400 000 m³ muddermassor (fast mått) på en plats 10 nautiska mil sydväst om Falkenbergs hamn (dnr 551-5763-07). För tillståndet gäller vissa villkor.

Den föreslagna dumpningsplatsen har valts efter en lokaliseringsprocess som pågått sedan 2005 innefattande samråd med en mängd myndigheter och remissinstanser. Den valda platsen är undersökt och rekommenderad av SGU som har klassificerat den som en ackumulationsbotten. Muddermassor som dumpas kommer därför att ligga kvar och därefter överlagras av nytt sediment.

Falkenbergs hamn är en viktig transport- och logistikcentrum på västkusten. En grundläggande förutsättning för hamnens framtida utveckling är att djupnivåerna i farleden och hamnområdet bibehålls och anpassas till fartygstrafiken. Detta kräver regelbunden underhållsmuddring, med hänsyn till den relativt omfattande sedimenttransport som sker från inlandet via Ätran. Falkenbergs hamn har tvingats att införa restriktioner i sin verksamhet innebärande att fartyg med maximalt 6,0 meter leddjupgående istället för 6,5 meter leddjupgående får trafikera hamnen. Det föreligger nu ett akut behov av muddring av området inom farleden för att inte tvingas göra ytterligare begränsningar i fartygstrafiken.

Muddringen planeras att utföras under oktober-december 2009 och beräknas pågå i 8 till 10 veckor, beroende på väderlek (framförallt vindförhållanden).

Muddermassorna består av recent postglacial lergyttja med inslag av sand och silt. Muddermassornas miljöstatus undersöktes vid provtagning i november 2008 och januari 2009. Proverna har analyserats med avseende på metaller, PCB:er, PAH:er och organiska tennföreningar. Med undantag för ett prov där halten PCB ligger i klass 5 i de djupare sedimentlagren, har alla prover eller halter som ligger i eller under klass 4ⁱⁱ. Endast de rena sediment som finns i området ska muddras och dumpas till havs. Förorenade sediment planeras att omhändertas på annat sätt vid senare tillfälle.

ⁱⁱ Naturvårdsverkets bedömningsgrunder, Kust och Hav 4914, tabell 30,34 och 37

Falkenberg kommun har kompletterat ansökan och angivit en beräknad svällning av muddermassorna på ca 30 procent vid transport. Uppgiften är grovt uppskattad mot bakgrund av de massor som ska muddras och den muddringsmetod som planeras att användas, men uppgiften är mycket osäker. Enligt Falkenbergs kommuns uppfattning ska tillståndet ange fast mått eftersom det ur miljöhänseende inte torde ha någon praktisk betydelse om fast eller löst mått används vid formulering av dispensbeslut eller tillståndsdomar eftersom en noggrann kontroll av verksamheten kan ske på annat sätt, genom föreskrivande av olika typer av villkor för verksamhetens utförande.

Remisshantering

Naturvårdsverket har i ärendet samrått med Fiskeriverket och Länsstyrelsen i Hallands län samt Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Falkenbergs kommun.

Fiskeriverkets yttrande

För att skydda de starkt hotade beståndet av Kattegattorsk har ett fredningsområde för torsk upprättats mellan Sverige och Danmark sedan den 1 januari 2009. Fiskeriverket ser det som mycket angeläget att inom detta område skydda beståndet från ytterligare mänsklig påverkan.

Fiskeriverket anser att Falkenbergs kommun bör samverka med Halmstads hamn för att hitta en gemensam, långsiktig dumpningsplats som inte berör kärnområdena för torsklek (skyddsområde 1 och 2). Kommunen bör därför i första hand deponera sina rena muddermassor inom samma område som kommer att gälla som dumpningsplats för de planerade muddringsarbetena vid Halmstads hamn.

Om Naturvårdsverket medger dispens mot förbud mot dumpning för nu sökta muddringsmassor (80 000³ fast mått), för att klara kommunens akuta behov av muddringar, ska ur försiktighetspunkt ingen dumpning ske under perioden december-april (från och med – till och med). Torskens viktigaste lekperiod infaller mellan 1 januari och 31 mars, men de vuxna individerna börjar samlas inom lekområdena redan under december månad.

Om fredningsområdet har avsedd effekt på beståndet av torsk bör valet av dumpningsplats i en framtid kunna omprövas.

Länsstyrelsens yttrande

Länsstyrelsen vidhåller de villkor som meddelats i Länsstyrelsens tidigare beslut (Dnr 551-5763-07 daterat 2008-12-11) vilka är tillämplbara även i detta ärende.

Länsstyrelsen anser följande:

- Dispens bör ges för dumpning av 80 000 m³ muddermassor från underhållsmuddring av den yttre delen av Falkenbergs hamn i sökt dumpningsområde.
- Arbetsperioden bör vara mellan 1 oktober till 31 december 2009.

- Massor innehållande föroreningar med mycket stor avvikelse eller mycket hög halt, klass 5ⁱⁱⁱ får inte dumpas i området.
- Massor med högre halt tributyltenn (TBT) än 100 µg/kg TS får inte dumpas på sökt område.
- Kompletterande sedimentundersökningar avseende föroreningar bör utföras i det norra området för att avgränsa ytor med föroreningar över klass 5^{iv} eller TBT-halt > 100 µg/kg TS.

Länsstyrelsen konstaterar att i den inkomna kompletteringen avseende fast mått och löst mått skiljer sig muddervolymen när det gäller villkorsbeskrivning och tillsynen. Det är huvudsakligen vid dumpningen av massor som det kan uppkomma risk för miljön genom att den dumpade volymen är större efter uppgrävning än den fasta volymen innan muddring. Volymökningen kan medföra att dumpningsplatsen kan få karaktären av en transportbotten istället för ackumulationsbotten. Länsstyrelsen kan konstatera att vid dumpning av massor från revisionsmuddring av recenta sediment bör rimligen volymdifferensen bli liten, till skillnad från fördjupningsmuddring av glaciala konsoliderade sediment.

Dessutom finner Länsstyrelsen att karaktäriseringen av föroreningar i sedimenten uppvisar brister, främst avseende TBT. Sökanden har inte gjort tillräckliga undersökningar för att redovisa utbredningen av TBT i det aktuella muddringsområdet. Dessutom verkar sökanden ha gjort samlingsprov vilket kan ge felaktiga signaler avseende föroreningsinnehåll på grund av utblandning. För att påvisa utbredningen av bl.a. TBT bör ytterligare kompletterande provtagning utföras för att avgränsa utbredningen i muddringsområdet.

Kommunens yttrande

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är oroliga för dumpningsplatsens lämplighet men också för okontrollerad spridning av oönskade ämnen i det marina ekosystemet. Nämnden ser det som oerhört viktigt att de krav som ställts av Länsstyrelsen i tillståndet till dumpning uppfylls vad gäller massornas föroreningsinnehåll och när dumpning får ske.

Muddermassorna som man avser att dumpa kommer från Ätrons mynningsområde och de undersökningar som har gjorts visar med säkerhet att det finns TBT i sedimenten i nivå med klass 5 helt nära det område som är tänkt att muddras. Vid provpunkt F7 som gränsar till muddringsområdet är halten TBT över 300 µg/kg TS.

Enligt nämnden är det rimligt att anta att det inom området som ska muddras kan finnas TBT-nivåer över 100 µg/kg TS. Det förefaller därför rimligt med ytterligare undersökningar, i varje fall i de norra delarna av det aktuella muddringsområdet.

ⁱⁱⁱ Naturvårdsverkets bedömningsgrunder, Kust och Hav 4914, tabell 30,34 och 37

^{iv} Norska bedömningsgrunder, SFT 2229/2007

Kommunicering

Naturvårdsverket har i enlighet med 17 § förvaltningslagen överlämnat remissinstansernas yttranden till sökanden.

Sökandens yttrande

När det gäller Fiskeriverkets synpunkt angående en annan dumpningsplats anser Falkenbergs kommun att det inte finns något realistiskt alternativ till den föreslagna dumpningsplatsen utanför torskfredsområdet. Utöver en betydande kostnadsökning skulle detta även innebära en betydande ökning av utsläppen av koloxider och kväveoxider från transporter samt en fördröjning av muddringsarbetena.

Påståendet att den förändring av bottenstrukturen som nu är aktuell skulle ha någon påvisbar inverkan på torskleken är osäkert och saknar vetenskaplig underbyggnad. Att torskens bestånd i någon märkbar utsträckning skulle påverkas av förändringar i bottenstrukturen motsägs av att trålning tillåts inom fredningsområdet under den period då torsken inte leker eftersom trålen påverkar de bottnar den dras över. Skulle torsken påverkas av förändringar i bottenstrukturen orsakade av deponering av muddermassor kan inte heller uteslutas att detta kan ha en positiv inverkan på torskleken genom att den nya botten i viss mån bryter mot befintlig bottenstruktur. Bottnarnas struktur kan överhuvudtaget inte orsaka effekter på äggen, då dessa är pelagiska.

Falkenbergs kommun anser inte att den oro för påverkan genom grumling är befogad. Vid dumpningstillfället uppkommer ett spill som orsakar grumling i anslutning till dumpningsplatsen men effekten är emellertid kortvarig, då betydande utspädning sker kort efter dumpningen. Erfarenheter från motsvarande projekt visar på en stor utspädning och återkolonisationen av bottenfauna sker snabbt.

Falkenbergs kommun håller inte med Länsstyrelsen om att provtagnings sättet är att betrakta som utspädning då undersökningen ger en bra bild av sedimentets föroreningsstatus vilket även var syftet med undersökningen 2005. Sett till analys svar tagna i sedimenten från insegling leden och hamnbassängen finns inget som tyder på att sedimentet i planerade muddringsområden är förorenat och kräver alternativt omhändertagande.

För att erhålla viss säkerhetsmarginal godtar Falkenbergs kommun att inskränka arbetstiden såvitt avser muddrings- och dumpningsverksamhet till perioden 1 oktober – 15 december 2009.

Genom det kontrollprogram som föreslås kommer emellertid säkerställas att projektet inte medför några varaktiga negativa effekter för miljön.

Falkenbergs kommun yrkar att Naturvårdsverket förenar dispensen med de villkor på skyddsåtgärder som hamnen har angett i åtagit sig i ärendet. Dessutom meddelar Falkenbergs kommun att de kommer att utföra kompletterande

sedimentundersökningar i minst tre punkter i den norra delen av området för att utesluta att massor med för hög föroreningshalt kommer att dumpas.

Slutligen konstaterar Falkenbergs kommun att om möjligheten att dumpa rena muddermassor inom det utpekade torskfredningsområdet helt utesluts, så kommer den fortsatta verksamheten i Falkenbergs hamn att väsentligen försvåras redan på mycket kort sikt eftersom det saknas alternativa sätt att hantera dessa massor. Falkenbergs kommun har dock mot bakgrund av de synpunkter som framställts rörande torskbeståndet och trots att verksamheten avser i princip helt rena massor godtagit att utföra verksamheten med vidtagande av särskilt långtgående skyddsåtgärder, främst i fråga om begränsning av arbetstiden under året. Mot bakgrund av dessa åtaganden finns ingen anledning att befara att verksamheten kan orsaka någon varaktig negativ påverkan på den marina miljön.

En andra remiss med Fiskeriverket

Naturvårdsverket har varit i kontakt med Fiskeriverket angående Falkenbergs kommuns förslag om att dumpa under perioden 1 oktober – 15 december 2009. Fiskeriverket meddelar att man vidhåller sitt tidigare yttrande om att dumpning endast bör ske mellan 1 oktober – 30 november 2009.

Skäl

Vid en samlad bedömning av omständigheterna i ärendet finner Naturvårdsverket att det här är fråga om dumpning i den betydelse som sägs i 15 kap 31 § miljöbalken.

Naturvårdsverket anser att dumpning ska ske endast under tiden 1 oktober – 30 november 2009. Sedan den 1 januari 2009 har ett fredningsområde för torsk upprättats mellan Sverige och Danmark för att skydda det starkt hotade beståndet av Kattegattorsk. Dumpningsplatsen som är belägen 10 nautiska mil sydväst om Falkenbergs hamn ligger inom torskfredsområdet. Fiskeriverket har till Naturvårdsverket yttrat sig och meddelat att de ser det som mycket angeläget att inom detta område skydda beståndet från ytterligare mänsklig påverkan. Torskens viktigaste lekperiod infaller mellan 1 januari och 31 mars, men de vuxna individerna börjar samlas inom lekområdena redan under december månad. Naturvårdsverket har inte funnit några skäl till att inte följa Fiskeriverkets rekommendationer.

Naturvårdsverket anser att avfall i första hand ska återvinnas eller deponeras på land. I detta fall anser dock Naturvårdsverket att dumpningen kan tillåtas då den ska förenas med de villkor som meddelats under beslutet. Naturvårdsverket gör därmed bedömningen att dumpningen kan genomföras utan olägenhet för människors hälsa och miljön.

Beslut i detta ärende har fattats av ställföreträdande direktören Lena Callermo.
Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit tillförordnade enhetschefen
Christer Litzell, och Emma Colleen, den sistnämnda föredragande.

För Naturvårdsverket

Lena Callermo

Emma Colleen

Uppllysning om hur man överklagar, se bilaga.

Kopia till:

Fiskeriverket, Box 423, 401 26 Göteborg

Länsstyrelsen i Hallands län, 301 86 Halmstad

Falkenbergs kommun, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, 311 80 Falkenberg

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE - DOM I MILJÖMÅL

Den som vill överklaga miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Svea Hovrätt, Miljööverdomstolen.

Överklagandet ska ha kommit in till miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till miljödomstolen och måste ha kommit in till miljödomstolen **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. **Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.**

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Miljööverdomstolen meddelar **prövningstillstånd**. Miljööverdomstolen lämnar prövningstillstånd om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas,
2. anledning förekommer till ändring i det slut som miljödomstolen har kommit till, eller
3. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står miljödomstolens avgörande fast. Det är därför

viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. den dom som överklagas med angivande av miljödomstolens namn samt dag och nummer för domen,
2. parternas namn och hemvist och om möjligt deras postadresser, yrken, personnummer och telefonnummer, varvid parterna benämns klagande respektive motpart,
3. den ändring av miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
4. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende miljödomstolens dom enligt klagandens mening är oriktig,
5. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud. Om klaganden anlitar ombud ska ombudet sända in fullmakt i original samt uppge namn, adress och telefonnummer.

Ytterligare upplysningar lämnas av miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.